

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาในการทำงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,524 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. ออนไลน์. 2565)

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบ

หากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607 - 610) จากประชากรจำนวน 1,524 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. ออนไลน์. 2565) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 310 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนของครูผู้สอน โดยใช้อำเภอเป็นชั้นในการแบ่งหลังจากนั้นคัดเลือกครูผู้สอน โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบวัดที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามทฤษฎีการวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ตอนที่ 3 แบบวัดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา ตามแบบวัดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Internal and Transparency Assessment : ITA)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยส่งเครื่องมือรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 ฉบับด้วยตนเอง พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้สถานศึกษาส่งเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลให้กับครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบและรวบรวมไว้ โดยผู้วิจัยกำหนดวันในการรับเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการเก็บเครื่องมือรวบรวมข้อมูลกลับคืนด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนและมีความสมบูรณ์ครบ 310 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่องมือวิจัยแต่ละฉบับ
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)
5. วิเคราะห์ทักษะของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Linear Regression)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยในเก็บรวบรวมข้อมูล เรื่องภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 43.20 และเป็นเพศหญิง จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 56.80 อายุผู้ตอบแบบสอบถาม 20- 30 ปี จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 56.10 อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 22.60 อายุ 41 – 50 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 8.40 อายุ 51- 60 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90 ประสบการณ์ทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 36.80 ประสบการณ์ 5 - 10 ปี จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 40.60 ประสบการณ์ 11 – 20 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 และประสบการณ์ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 11.60

2. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.28$) เมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.33$) 2) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.32$) 3) การเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{x} = 4.31$) 4) การสร้างวิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.26$) และ 5) การเสริมสร้างพลังอำนาจ ($\bar{x} = 4.21$)

3. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษาในการทำงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อและอยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) การปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{x} = 4.61$) 2) ประสิทธิภาพการสื่อสาร ($\bar{x} = 4.56$) 3) การปรับปรุงระบบการทำงาน ($\bar{x} = 4.56$) 4) การเปิดเผยข้อมูล ($\bar{x} = 4.54$) 5) การใช้ทรัพย์สินของราชการ ($\bar{x} = 4.54$) 6) การป้องกันการทุจริต ($\bar{x} = 4.53$) 7) การแก้ไขปัญหาการทุจริต ($\bar{x} = 4.49$) 8) คุณภาพการดำเนินงาน ($\bar{x} = 4.48$) 9) การใช้งบประมาณ ($\bar{x} = 4.43$) และ 10) การใช้อำนาจ ($\bar{x} = 4.37$)

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.823$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ผลการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Linear Regression) เพื่อค้นหาอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (R) เท่ากับ 0.823 ค่ากำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (R^2) เท่ากับ 0.677 สามารถร่วมกันพยากรณ์ คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาได้ร้อยละ 67.70 และสามารถนำมาเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.432 + 0.719 (X)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = 0.823 + 0.719 (X)$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อและอยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ อาจเนื่องมาจากภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญในการผลักดันการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์เป็นการนำวิสัยทัศน์เชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติจริงโดยวิธีการเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์ของตนเองไปสู่ นโยบาย แผนกลยุทธ์ แผนงาน โครงการ และกิจกรรมของโรงเรียนให้เกิดขึ้นจริงในอนาคต (Dubrin, 2006 : 94) สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) ได้นำเสนอถึงคุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การสร้างวิสัยทัศน์เป็นขั้นตอนการสร้างความรู้ความเข้าใจ การรวบรวมข้อมูลพื้นที่เกี่ยวกับหน่วยงานเพื่อให้ผู้บริหารเข้าใจและตระหนักในสถานภาพปัจจุบันและศักยภาพของหน่วยงาน 2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ เมื่อกำหนดวิสัยทัศน์ตามขั้นตอนการสร้างวิสัยทัศน์แล้ว จะได้วิสัยทัศน์ของหน่วยงานและเมื่อได้ประชุมคณะกรรมการบริหารแล้ว ควรสื่อสารให้สมาชิกทุกคนได้รับทราบและเข้าใจตรงกัน 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ เป็นการกำหนดแผนงาน และโครงการให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และนำแผน / โครงการไปปฏิบัติ 4) การประเมินวิสัยทัศน์ จะทำให้ทราบว่า วิสัยทัศน์นั้นมีพลัง และมีประสิทธิภาพเพียงใด โดยพิจารณาจากผลการดำเนินงานตามแผนและโครงการว่ามีความก้าวหน้ามุ่งไปสู่วิสัยทัศน์เพียงใด ควรปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์อย่างไร และสอดคล้องกับงานวิจัยชั้นัญญา สุบ โศกสูง (2564 : 167) ได้ทำการวิจัยการศึกษาผลของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา: การประยุกต์ใช้แนวคิด CONSEQUENTIAL VALIDITY ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดภาพรวมและรายด้านโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับมาก กลุ่มเป้าหมายเกิดความตระหนักและพัฒนาตนเองให้ปฏิบัติงานภายใต้กรอบของคุณธรรมและความโปร่งใส รองลงมาคือด้านความมีประโยชน์อยู่ในระดับมาก กลุ่มเป้าหมายนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนางาน มุ่งปฏิบัติหน้าที่ที่แสดงให้เห็นถึงความซื่อสัตย์ ความสุจริต รับผิดชอบและมีวินัยในการทำงาน ด้านผลกระทบอยู่ในระดับมาก กลุ่มเป้าหมายปฏิบัติงานโดยยึดระเบียบ กฎหมาย เป็นกรอบการทำงาน มีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน

โดยคำนึงถึงกฎ ระเบียบ ส่วนด้านการตัดสินใจเชิงนโยบาย กลุ่มเป้าหมาย มีการกำหนดนโยบายในการทำงานตามกรอบการปฏิบัติงานเดิม ไม่ได้นำแนวคิดการปฏิบัติงานตามโครงการมาใช้อย่างชัดเจนในระดับนโยบาย และงานวิจัยของเกสร ชันชะบูนธ์ (2561 : 14 – 16) ได้วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการทำงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อและอยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ อาจเนื่องมาจากการทำงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใสเป็นแนวทางที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานป้องกันปราบปรามทุจริตแห่งชาติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาทุกแห่ง ทุกหน่วยงาน โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐ ได้มีการดำเนินงาน เป็นไปตามแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ทั้งนี้ ถูกกำหนดเป็นตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ สอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2565: 22) นำเสนอแนวทางการปฏิบัติราชการต้องมีจิตสำนึกความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรวจตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำคัญ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐประมวลจริยธรรมของข้าราชการพลเรือนและจรรยาบรรณวิชาชีพตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของระบบราชการไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของชญญา สุบ โศกสูง (2564 : 167) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาผลของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษา:การประยุกต์ใช้แนวคิด CONSEQUENTIAL VALIDITY พบว่า ผลการศึกษาการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลระดับสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดด้านและ สอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยาณี ศิวธรรมปัญญา (2565 : 133) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักคุณธรรมและความโปร่งใสในวิถีใหม่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการบริหารจัดการตามหลักคุณธรรมและความโปร่งใสในวิถีใหม่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.823$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเนื่องมาจากตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. 2561 – 2580) โดยในระยะแรก (พ.ศ. 2561 – 2565) กำหนดค่าเป้าหมายให้หน่วยงานภาครัฐที่มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ (85 คะแนนขึ้นไป) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 กำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานป้องกันปราบปรามทุจริตแห่งชาติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาทุกแห่ง ทุกหน่วยงาน โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐได้มีการดำเนินงาน เป็นไปตามแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ทั้งนี้ ถูกกำหนดเป็นตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2565: 22) สอดคล้องกับงานวิจัยของธภัทร ติระวัฒน์ (2563 : 99) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในโรงพยาบาล พบว่า ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติกับคุณธรรมและความโปร่งใสอย่าง โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุดคือการแก้ปัญหาความทุจริตในองค์กร ($r = .87$) รองลงมาคือการใช้งบประมาณ ($r = .79$) และสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริกัญญา กลาทอง (2560 : 65) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Linear Regression) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยสามารถสร้างสมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นแสดงความสัมพันธ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}_y = 0.823 + 0.719 (X)$ อาจเนื่องมาจากการประเมินตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา จำแนกออกเป็น 10 ตัวชี้วัด ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ การใช้งบประมาณ การใช้อำนาจ การใช้ทรัพย์สินของราชการ การแก้ไขปัญหา

การทุจริต คุณภาพการดำเนินงาน ประสิทธิภาพการสื่อสาร การปรับปรุงระบบการทำงาน การเปิดเผยข้อมูล และการป้องกันทุจริต ตามที่สำนักงานการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อยกระดับการบริหารจัดการให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล เกิดการปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการและการอำนวยความสะดวกต่อประชาชน ให้เข้าถึง การบริการสาธารณะด้วยความเป็นธรรมผ่านการปฏิบัติงานอย่างมีมาตรฐาน มีการประกาศขั้นตอน และระยะเวลาในการให้บริการอย่างชัดเจน โดยมีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้พัฒนาเครื่องมือการประเมินเชิงบวกเพื่อเป็นเครื่องมือ ป้องกันการทุจริต และเป็นกลไกในการสร้างความตระหนักให้กับภาครัฐ เพื่อให้มีการดำเนินงาน อย่างโปร่งใสและมีคุณธรรม โดยใช้ชื่อว่า การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสใน การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) อันเป็น กลยุทธ์ที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสใน การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ให้เป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุก ที่หน่วยงานทั่ว ประเทศต้องดำเนินการ (สำนักงานนวัตกรรมจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน 2563 : 1) สอดคล้องกับงานวิจัยสิงห์คำ ยอดปานนท์ (2562 : 89) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการเปลี่ยนแปลงใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 การศึกษาได้ค้นพบว่า ภาวะผู้นำ เชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา คือ ตัวแปรด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการสร้างนวัตกรรม โดยสามารถ สร้างสมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นแสดงความสัมพันธ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน คือ $Z_y = .499 (Z_1) + .258 (Z_2) + .161 (Z_3)$ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรกาญจน์ เขียวกลาง (2562 : 106) ได้ทำการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะ การปฏิบัติงานของครูใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ สมรรถนะการปฏิบัติงานของครูใน โรงเรียน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเป็นความสัมพันธ์ในทางบวกกับสมรรถนะการปฏิบัติของครูในระดับสูง ($r_{xy} = .795$) เมื่อพิจารณารายด้านระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะ การปฏิบัติงานของครู พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างวิสัยทัศน์ (X_3) และภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ (X_1) และภาวะ ผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ (X_2) มีความสัมพันธ์กัน ทางบวกกับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในระดับสูง ($r_{xy} = .824, .725, .722$ ตามลำดับ)

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลการวิจัยพบว่า การพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญต่อวิสัยทัศน์ และควรร่วมระดมความคิดภายในองค์กรในการกำหนดวิสัย การนำวิสัยทัศน์มาประยุกต์ใช้กับการทำงาน เพื่อให้ครูและบุคลากรเห็นภาพวิสัยทัศน์ชัดเจน เชื่อมั่นว่าเปลี่ยนแปลงสำเร็จแล้วสถานศึกษาจะดีกว่าที่เป็นอยู่เดิม รวมถึงมีการพูดคุยถึงข้อวิตกกังวลของครูและบุคลากรที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงด้วยความจริงใจ

2. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างพลังอำนาจมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้ศักยภาพที่ตนมีให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาคุณภาพขององค์กร ทั้งนี้ผู้บริหารต้องรู้จักปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม การทำงานจากระบบการควบคุมมาเป็นระบบการสนับสนุน

3. ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการทำงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใส ด้านการใช้อำนาจ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรพัฒนารูปแบบการบังคับบัญชาให้เป็นแบบกัลยาณมิตรเน้นการมีส่วนร่วม และเปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชาเพิ่มมากขึ้น ไม่เลือกปฏิบัติ หรือการเอื้อประโยชน์ให้กลุ่มหรือพวกพ้อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยต่อไป และเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า จึงขอเสนอแนะวิธีการวิจัยต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา จากปัจจัยอื่น ๆ เพื่อนำไปใช้ปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับสถานศึกษาแต่ละแห่งและเขตพื้นที่การศึกษาที่มีความแตกต่างกัน